

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY ÚJSÁG

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.

Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETECH PAI

LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendőek. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Ébredj székely!

A vármegyei munkapártot egész hivatalosan szolgáló „U. Híradó”, egész naivul, abban a jó reményben ringatja magát, hogy az oklándi választókerületben a báró Daniel Lajos egyhangú megválasztása *biztosra vehető*, munkapárti programmal!

Viccnék nem rossz! De még „mungó-álom”-nak is megjárja. Hiszen a „hivatalos” még álmódzott effélékről...

Ha kör-jegyző választásról volna szó, el is hinném, mert közigazgatásunk sok ilyenféle szomorú példát állított fel, — köz-meg nem-elégedésre. De mivel országgyűlési képviselő választásáról van szó — dacára a fűt-fát megmozgató, most ismét a székellyel is parolázó, hivatalos nyomást gyakoroló hivatalos hatalomnak — örök szégyen lenne választókerületünk székelységére, ha megtörténni engedné azt a csufaságot, hogy ilyen züllött, panamista kormányának egyhangulag szállítana még egy bárót!

Reméljük tehát, hogy a választókerület függetlenségi érzelmű emberei állítanak alkalmas jelöltet, ki ha nem győzi is úgy pénzzel, mint a mungó sószállítók jelöltje, azért a függetlenségi tiszta elvek zászlóját diadalra viheti — pénz nélkül is.

Olyan történelmi napokat élünk, hogy az a választási szólásforma: „az a hasznunk, a mit megeszünk és megiszunk” el kell tűnjön minden hazáját, szabadságát szerető székely ember gondolkodásából. Mert az állat is csak az, a mit megeszik és megiszik, de abból az ember kiveszi a hasznát. Ezek a „munkapárti banditák” e jelszó mellett ilyen barom módra tekintették a székellyt; 10—20 koronáért az embertől szavazatot vett magának azért, hogy azután 50—100 koronát vegyen fel a bőrén. Tehát keservesen utánfizette, a mit megevett és ivott — a székely.

Az általános választójog maszlagával elszédítették s csináltak egy olyan maguknak való általános választójogot, mely éppen az értelmes székely kisbirtokosokat szépen kifigurázza!

A székelység igazi lelkes apostola, épen a „Székely-Udvarhely” február 23-iki számában ezeket írta:

„Mit törődnek a székelységgel azok a munkapárti banditák, kik az egész ország alkotmányát összetörtek, kik most egy választójogi merénnyel örökössé akarják tenni a bűnnek, a sötétségnek rémuralmát.

Mi, akik idegen helyekre kerülünk székely otthonunkból; mi érezzük legjobban annak gyalázatát, hogy véreink a választáskor eladták magu-

kat s népképviselők helyett Tisza-pécereket tüntettek ki bizalmukkal.

Eddig bárhol büszkén, felemelt fejjel hirdethettük, hogy székelyek vagyunk, most aggódva várjuk a meg-szégyenítő kérdést: „Miért választott a székelység annyi munkapárti képviselőt!?”...

Olvasd el sokszor e szavakat székelly testvérem. Gondolkozzál róla. Olvasd fel, mutasd meg jó szomszédoknak, barátoknak. Suold meg fejedet, melyet elszédített a maszlagolás. A tégedet szívből szerető költőd szavaival figyelmeztellek:

„Ébredj! Ébredj! Rég alszol már székelly!”

A munkapárti egész hivatalos naiv föltevésére pedig csak még annyit jegyzek meg, hogy a múlt képviselőválasztáson is kerületünkben nem a munka-párti győzött, hanem csakis „Heltai” személye és még ő sem egyhangulag... —ef.

Sóból lettél, sóvá

— leszel újra!

— Lukács, a zsonglőr. —

A sópárt miniszterelnöke: Lukács kiüzent titkárával a várakozó újságíróknak: az excellenciás ur fáradt, sok a dolga, a kihallgatás előtt senkit nem fogadhat. Élete rendjén a miniszterelnök ur megszokta már, hogy minden helyzetben feltalálja magát, hogy minden forgatagból épen kerüljön ki, hogy pályája minden szakában a megfelelő köntösben mutatkozzék.

Volt már „szerény közhivatalnok” és végigjárta a politikai „egyszerű közkatona” iskoláját; már volt politizáló szakférfi, ki „egyedül” az állam közgazdasági helyzetének javításáért dolgozott, s aztán egy nemes lendülettel átvette magát azok táborába, a kik a közgazdaság terén magánvállalatok és saját zsebeik megtöltésénél fejtenek ki tevékenységet; de elmúlt felüle ez a korszak is: az Osztálysorsjáték elnökségét csakhamar felcserélte a közéleti tevékenységgel, s az üzletemberből egyszerre csak a demokrácia Szent-György lovagjává lőn, aki le fogja ütni a reakció sárkányát, diadalra segíti a demokrácia harcos seregét; elmúlt ez is, s amikor ismét a porondon láttuk, a rejtélyesen hallgató Lukács a tettek miniszterelnöke lett; új álarcot öltött, a liberális és demokratikus politikusból reakciós és konzervatív, az alkotmányosból a legfékevesztettebb zsarnok s a hajdan puritánból „protektor” lett.

Valóban változatos színjáték: a színésze megszokhatta, hogy egy-egy új szerepben, egy-egy új helyzetben né jöjjön zavarba. És mégis most, amikor úgy látszott, hogy minden vágya betelt, minden álma valóra vált, minden terve végrehajtva és minden

tettét a siker koronázta, egy — neki — nevetséges apróságon: egy sószemen kellene tehát megbótlania, elbuknia?

A legkínosabb perceket átélte, a legnehezebb folyókat meguszta, a degkuszáltabb csomókat megoldotta, csatái voltak, melyben semmit sem veszített (amit veszthetett volna: ez örményben sohasem volt meg) a kegyetlen végzet most akarja — mint egykor Lótót — sóbálvánnyá változtatni.

E perspektíva, a jövőtől való borzadás még elszántabbá, mindenre még későbbé tette őt, ki előtt nem volt és nincs lehetetlen. E sokoldalú férfiuban felébredt a zsonglőr s már kész is volt tervével, elkápráztatni a királyt s körömszakadtáig védeni a pozíciót, mely neki, a zsonglőrnek életet jelent.

Lukács, a zsonglőr, tehát fáradt volt és sok dolga akadt, valami olyan nagyszerű produkciót eszeljen ki, amivel egy császárt is kielégíthet. Ha ferdítésről, furfangról, vagy becsapásról volt szó, e nemes férfiú sohasem ment tanácsért a szomszédba; a fezőr mindenre kész elszántságával, a zsonglőr tág lelkiismeretével, kápráztató ügyességével és furfangjával hamar tisztában volt eljátszandó szerepével.

Sajnos, nem adatott meg nekünk, hogy e nagyszerű produkciót, e szívet-lelket gyönyörködtető, nemesítő látványosságot a színtéren élvezhettük volna. Soha se is fog talán napvilágra jönni, hogy mi történt a bécsi Burg dolgozó szobájában, az alatt a félóra alatt, mialatt Lukács, a zsonglőr, a sóból lett miniszterelnök, véd- és vádbeszédet tartott. Csak elképzeljük a kintornát, amelynek jutalmaként megmentette fejét. A csirke-től tehát, amelyet hajába tűzött e nevezetes alkalomra, nagyszerűen működött; a szó, melyet előbb kiforgatott, megtalálta útját, s a kieszt mesék igazaknak látszottak.

Félóráig tartott mindössze a nehéz küzdelem, s aztán fellélekzett. A csatát megnyerte: Lukács miniszterelnök maradt, a király nem tudott meg megint semmit felőle, pártjáról, kormányzásáról, országának soráról, népének akaratáról, s elküldötte *Zichyt, aki nem akart miniszter lenni abban a kormányban, mely a sópanamából összelopott pénzen vásárolt többségnek ura, gazdája, parancsolója...*

Lukács tehát marad és nemsokára érezni és tapasztalni fogjuk, hogy maradását — becsületérzéséhez híven — velünk fogja megfizettetni; a maga fejét védte, de a más pénzével fog fizetni s itt fog ülni a nyakunkon mindaddig, amíg fel nem kelünk valamennyien, hogy lerázzuk magunkról egy megmozdulással, és beteljesedjék rajta: *Sóból lettél, sóvá leszel újra!*...

Az általános sztrájk.

A magyar munkásságnak az általános választójog kivívása, de különösen a kormány választójogi javaslatának s vele a kormányának megbuktatása érdekében készülő tömegsztrájkja rövid idő múlva már nem terv, hanem valóság lesz.

Akik azt hitték, hogy az általános sztrájk csak ijesztgetés volt a munká-

sok részéről, de a kivitelre sor nem kerül, ma már a szerint, hogy melyik táborhoz tartoznak: örömmel, vagy haraggal, vagy félelemmel látják a készülődő nagy harc kitörését.

Most már bizonyos, hogy a lavinát utjában semmi meg nem állíthatja. Napok mulva meg fog állani a gépek sokasága, a munkáskezek ölbe rakodnak, a gyárakból, műhelyekből kivonul a munkásnép, hogy passzivitásával a legnagyobb aktivitást fejtsse ki.

A polgárság minden rétegét ellenzéki főurak, latifundumosok, nagyiparosok, gyárosok, az intelligencia minden rétege: ügyvédek, orvosok, tanárok, tanítók, a kereskedők és iparosok egyre-másra jelentik be, hogy erkölcsileg és anyagilag támogatják a nagy sztrájkot, ami kétszeres erőt fog kölcsönözni a tömegsztrájkoknak. Nem kell a munkásoknak gyermekeik éhségétől, családjaik szenvedésétől tartani, a polgári osztály magára vállalta a gyermekekről való gondoskodást s a tehetősek anyagilag is segítik a sztrájkolókat, kiknek a hetek óta gyűjtött szakszervezeti pénzek és külföldi nagy segélyek is rendelkezésükre állanak.

Emellett számos ellenzéki képviselő, tekintélyes ügyvédek, lapszerkesztők, tanárok, — köztük egyetemi tanárok, jogakadémiai tanárok — elhatározták, hogy a szociáldemokratapárt vezetőségének segítségére lesznek a sztrájktól kezdve; erejüket, szolgálatukat felajánlották a nagy ügy érdekében.

A sztrájk napja még nincs pontosan megállapítva, de minden valószínűség szerint: hétfőn, március 3-án fog kezdődni s tart addig amíg győz, vagy elbukik az igazság.

A becsületes emberek szimpátiája és támogatása kell, hogy kísérje az áldozatkész magyar munkásságot a nagy harc megvívásában!...

Vigyázzatok székelyek!

— Képviselőválasztás előtt. —

(—gh) Oklándon e hó 6-án (csütörtökön) országgyűlési képviselőválasztás lesz. E kerületben tehát most a választó-jogosultak a döntő faktorok; az ő kezükben van a hatalom. Az a hatalom, melyet a választás tényével másra fognak átruházni. Másra, arra, akit országgyűlési képviselőjüknek megválasztanak.

Székely szívem egész lelkesedésével azt ohajtánám, hogy a nép, a választó-jogosultak, kik ma még a hatalmat-adó szavazatukkal rendelkeznek: meg- és átértékeljék azt a nagyfotosságu hivatást, mely március 6-án rájuk vár.

Vajjon lesz-e, aki szeretettel, székely hazafias jóindulattal megmagyarázza a népnek, a választó polgároknak, hogy kik ők és mit képesek tenni szavazatukkal — most?

Az oklándi választókerület igazi székely népe, szintiszta függetlenségi érzelmű, szorgalmas, józan gondolkozású, derék polgárokból áll. Heltai Ferencet is csak személyes kötelek és nem politikai pártállása juttatta mandátumhoz.

Mi remélünk, bizunk abban, hogy ezuttal az oklándi kerületben Ürmösi József homoródszentpáli unitárius pap, a székely nép igazán önzetlen és fáradhatatlan bajnoka, kit a függetlenségi érzésű polgárok egész sokasága teljes lelkesedéssel támogat — sikerrel fogja megküzdeni a harcot az ellenzéki zászló becsületéért...

Halljátok-e székelyek! Az ellenzéki lobogó, a magyar nemzeti trikolor becsülete hí benneteket, minden igaz lelkű, becsüle-

tes székelyt, hogy azt a zászlót ne engedjék sárba tiporni, hanem magasra emelve, büszkén vigyék diadalra!...

Évszázados keserű mult áll a magyar nemzet mögött. Vörös fonalként húzódik át életünkön az osztrák elnyomás, kizsárolás, koldusbotra, kivándorlásra kényszerítő átkos rendszere, melynek sópanamás lovagjai, bárói és más potentátai a képviselői, hazaáruló Judásai.

Désy Zoltán kiváló székely testvérünk csak a mult hetekben festette meg a budapesti törvényszék előtt Lukács László — a sópanamások vezérének — arcképet. A festék eredetét, anyagát is ki akarta mutatni, de a bizonyítást nem engedték meg. A bírói ítélet után Andrássy Gyula, Apponyi Albert és Zichy Aladár grófok — Désy összes vádjait átvették s a miniszterelnöknek szemébe vágták, hogy az állanót négy millió nyolcszáz ezer koronáig meglopja azért, hogy a panamalovagok számára képviselő-séget vásároljon, a maga részére pedig kormányhatalmat szerezhesen.

• Székelyek! A tyuktolvajokat lezárják. A kik milliókat vontak el mindnyájunk közpénztárából: az állam vagyonából önhatalmi tulsúlyuk biztosítására, azok szabadon, büszkén, felemelt fővel járkálnak — Bécsben. — Mit szölköt ti kerges kezű, kifaradt, korai vénségre dolgozott testű, áldozati bárányok ehhez!?

Székely testvérek! Ma vigyázzatok, mert holnap már késő! Ma nyitsátok ki látó szemiteket és fokozott figyelemmel nézzétek a mai undorító, bűzhödő, rothadt politikai közéletet.

Ezt a rendszert, mely csak hamis jel-szavakkal, hiány hazugsággal kendőzgeti rut, elvénhedi, kiélt arcúlatát, becsületes érzésű székely ember nem támogathatja! Ez ellen a lelkiismeretes, hazáját szerető népnek teljes erejéből küzdenie kell!...

Hogyan vehettek részt e nemzet-mentő ténykedésben? Ugy, ha most, mikor a hatalom visszaszállott kezetekbe, azzal nem kufarkodtok, becsületes Judásmódra megvesztegetni nem engeditek magatokat, hanem szabad, becsületes székelyekhez illően, szívetek szerint szavaztok.

Csak a barmot vehetik meg pénzért, csak az elbutult, rossz érzésű egyének adják el önmagukat és polgártársaikat italért, ételért. Ilyen semmiházi, seprűznivaló gazembertől a jó gondolkozású, becsületes székelynek irtózáttal, megvetéssel kell elfordulnia.

Aki pénzért, pálinkáért akarja megvenni önérzetes lelketeket, seprűzzétek ki házatokból, sőt még a falu határából is, mert az a hazaárulók közé való.

Székely atyámfiai! E hó 6-án figyelni fogjuk azokat is, akik becsületes hazafiak és azokat is, akik hazaárulók lesznek. Vigyázzatok és álljatok a függetlenségi magyar zászló mellé, mely alatt a halált megvető elszántsággal küzd most a szövetekezett ellenzék.

Vigyázzatok a székely becsületre, mely örökké való s a melyet apainktól örököltünk és utódainknak is tisztan, mocsoktalanul kell hátrahagynunk... Éljen a magyar nemzet! Vesszen az ellenségek!

Tisza Pista...

Irta: Dr Király Péter.

Tisza Pista megbolondult nyilván, Nemzetétől gyávaságot kíván, — Azt kívánja a „berugott kappan“, — Reszkessünk ha ő bosszura csattan.

Tisza Pista bolond eszelős lett, Azt hiszi, hogy minden gaztett: hőstett; S ha botorul fitogtatja „merszét“: Jól áll neki minden gazemberség

Tisza Pista föltette magába: Hogy jármot rak a nemzet nyakába... Kit milliók megvetnek, utálnak: Hü kutyája Bécsben az Urának.

Tisza Pista kutyafaj szülötte, Osztrák császár lovaggá ütötte, Hogy a magyart tönkre tegye végkép, És a császár ő kelmével ér célt (!)

Tisza Pista nem fél a haláltól, Mert a rálőtt golyó nem talált jól, Vagy mert bőre olyan vastag volna: Hogy a golyó vissza pattan róla!?

Tisza Pista! Meg kéne fontolnod, Kiért s miért cselekszel bolondot. — Mert ha pofon üt a nemzet ökle: Nyugalomba vonulhatsz — örökre...

Már ércben a székely.

Még nincs ugyan ércebe öntve, de agyagban ki van már mintázva a rugonfalvi székely, a híres újságíró, Bartha Miklós alakja.

A közügyek terén tett szolgálatok fejében, bár érdem és érték nem hiányzoit mégis kevés székely vitte még odáig, — írja nekünk budapesti tudósítónk — hogy Budapesten ércszoborban örökítsék meg az, ő nevét és alakját. Ez a sors várt Bartha Miklósról. Szobor alakja, agyagból három méter nagyságban, készen áll már Istók János várbarzari műtermében.

Istók nyerte volt meg t. i. a szobor kivitelére a pályázaton a pálmát. A szoborra abban az időben 28 ezer korona gyűlt össze.

Bartha szobra a budapesti Városligeti Stefánia-ut és István-ut sarkán fog felállítatni, a mozgalmas sétahelyen, az amerikai Washington és a Rudolf trónörökös szobra közelében.

Istók, ez a székely eredetű jeles szobrászunk, vér a mi verünkől, ritka élethűséggel és találó, kifejező energiával állítja elénk a régi Barthát, előre nézve, állva, balkezeben írásnyalábbal, amint a vezéreket tartja. Közkívánat s méltán lehet közkívánat, hogy a szobor minél előbb készen álljon az ő rendeltetése helyén.

Ugyancsak Istók János az, aki néhai Fülel-Szántó Lajos, a kedves székely poéta, városunk szülötte és a „Székely-Udvarhely“ sok éven át volt főmunkatársa sirkővének elkészítésére és fölállítására vállalkozott.

A sirkő a budapesti farkasréti temetőbe fog a nyáron felállítatni. Istók a sirkőre Fülelnek megkapó dombormű képét fogja rávésni. A kép a sirkőre már el is készült s igen élethű alkotása Istóknak. Tudvalevőleg a Hargita székely asztaltársaság, melynek elnöke, Balásy Dénes tanár, valamint Fülel tisztviselő társai gyűjtést indítottak volt Fülel Lajos sirkő emléke ügyében. Ez a gyűjtés 667 koronát eredményezett. A sirkő felállítására, mely szintén székely emlék lesz, ez az összeg szolgál alapul a művész kezében.

Istók János szobrászunk, ki első sorban történeti szobrász, telve a magyar hagyomány s a történeti székely felfogás eszméivel s ekként minden a Székelyföldön vagy az erdélyi részekben felmerülhető szobor, plakett, emlékmű vagy épületi díszítmény

megalkotására az egyedüli legalkalmasabb szobrászunk, ő van hivatalosan arra, ő bizott meg azzal is, hogy Zalkegerszeg számára az 1848-iki híres erdélyi kormánybiztosnak, Csányi László szobrát elkészítse.

Az Istók műtermében a Bartha szobra mellett a Csányi László szobra is munkában van, ez a régi kemény, erélyes huszár és vértanu típus. Éppen az Istók erélyes mintázású kezére való alak. Csányi az energia, hősiesség és hazafiság kiváló típusa. Tudvalevőleg Csányi László volt az, akit Kossuth Erdélybe küldött volt a jog és becsület végett és aki küldetésének derekasan megtevélt a kit az önkényuralom azután 1849. október 13-án Jeszenákkal együtt kivégeztetett.

A harc, az ellenállás, vértanúság és a dac ezt a hősi alakját, a vitézség és dicsőség típusát megragadó mellék alakkal és jelképekkel, ezt és ezeket öntötte és önti szoborba Istók mesterien, az erdélyi ember ritka energiájával és történelmi érzékével.

Öröm és jól esik látni és hallani ezekről.

HIREK.

— **Képviselő-jelölés.** Oklándor. csütörtökön volt a só-munkapárti képviselő-jelölés, melyre a főszolgabíró és körjegyzők az előjárókat betelerelték. Így aztán vagy 200 tókányos fogyasztotta el a higlevest. A szuszogós sós jelölt beszédét báró Daniel Lajos mondotta el, a melyben több volt a levegő, mint a mag. A szövetkezett ellenzék jelöltje: Ürmösi József homoródszentpáli pap, akit a székelyudvarhelyi függetlenségi párt részéről: Dr Valentsik Ferenc orsz. képviselő és Dr Borosnyay Pál ügyvéd, a párt ügyvezető elnöke, valamint Dr Nagy György, az Országos Köztársasági Párt elnöke és a székely ügyek rendíthetetlen harcosa is támogatni fog. Székelyudvarhely város hithű függetlenségi polgárai, a választás napján és azelőtt szintén kirándulnak az oklándi kerületbe, hogy székely népünk segítségére lehessenek a hatalmi tulkapásokkal szemben. Ürmösi József a függetlenségi zászló becsületéért lép akcióba. Illő, hogy mi is becsülettel, önzetlen hazafias érzéssel támogassuk. Ellene van a hatalom és a sópárt tömött erszénye. De ha a székely becsület áll melléje, győzelme feltétlenül bizonyos...

— **Százhatvanhárom évvel ezelőtől** Gagyi Samu nyug. polgári iskolai tanártól igen érdekes kimutatást kapott a „Székely-Udvarhely” szerkesztősége. Gagyi tanár most végezte el egy magán könyvtár rendezését Budapesten. A tizezer kötetre menő könyvtárban, részint pedig Bécsben az udvari kamarai levéltárban — és a budapesti országos levéltárban, figyelemre méltó adatokat jegyezgetett ki Erdély s főleg Székelyföldünk multjából. Közlebebről kiadjuk az 1750-ből származó és Székelyudvarhely város akkori közgazdasági állapotát feltűntető névszerinti kimutatást. Bizonyára nagy érdeklődéssel szemlélik majd az utódok ősapáik akkori viszonyait és velünk együtt halás köszönettel fogadják Gagyi Samu tanár fáradságot nem ismerő, hazafias ügybuzgalmát, mellyel lehetővé tette, hogy a kulturörtörténelmi adatokat megörökíthessük és a jövő nemzedéknek hátra hagyhassuk.

— **Konferenciabeszédek.** Ugy értesülünk, hogy Szentiványi Károly rátóti prépost Gróf Majláth püspök megbízásából az itteni oltár-egyesület és férfiak számára a jövő hét folyamán a róm. kath. fiúnevelő intézet kápolnájában konferenciabeszédeket fog tartani. A beszédek idejét a prépost ur fogja megállapítani, ami a plebániái templom és a fiúnevelő kapuján lesz kifüggesztve.

— **Halálos „rodli”-zás.** Szász Sándor és neje Bak Anna kecsetkisfaludi székely szülőknek két ügyes, életrevaló fiuk volt: Elek és István. Elek a mult vasárnap azzal szorakozott, hogy a hegyoldalon lerohanó szánkózást bánta. E közben az egyik gyorsan száguldó szánkó elütötte és oldalt a földre esett. Az erős testalkatu, 13 éves gyerek hirtelen talpra ugrott. Azonban a másik pillanatban már hanyatt vágódott és az így szenvedett agyrázkódás miatt, meghalt. A szülők vigasztalhatatlanul siratják a szerencsétlenül járt gyermeket, kit február 25-én a falu népének mélységes részvételével helyeztek örök nyugalomra Kecsetkisfalud községben.

— **A róm. kath. egyházközség** az egyháztanács és iskolaszék tagjainak választása végett f. hó 9-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában közgyűlést tart.

— **Tisza — nem kerül dutyiba.** Tisza István gróf néhány héttel ezelőtt kardpárbajt vívott Károlyi Mihály és Széchenyi Aladár grófokkal. Tiszát e művelet véghez vitele alatt is detektívek őrizték, de azért bűnvádi eljárást indítottak ellene. A kabinetiroda minap az igazságügyminiszter útján közölte a budapesti ügyészséggel, hogy a király a pert törölte és a további eljárás beszüntetését elrendelte. Lett volna csak ellenzéki újságíró Tisza ur, akkor a kegyelmi kérvénye neki is bizonyára az igazságügyi miniszter tarsolyába rekedt volna...

— **Vívóverseny (akadémia).** Ma d. u. veszi kezdetét az a fényes sikerűnek ígérkező vívóverseny, melynek előkészítésén az ügybuzgó mester és a rendezőség tagjaimár hetek óta fáradoznak. A siker az előkészületek után ítélve, nem is fog elmaradni. A résztvevők úgy számra, mint képességre nézve garanciát nyújtanak arra, hogy ez az estély valóban szép lesz. A tegnapi megtartott előmérkőzések után kerülnek be a verseny döntőjébe a diákság legjobb kard- és törvívói. A versenyek befejezése után vívóakadémia lesz, amelyen Blettinger Károly cs. és kir. százados, Fehér Albert zászlós, Majthényi Miklós dr. árvaszéki ülnök, Fabinyi Leó dr. Zilahy Sebess József és Szabó Ferenc tornatanárok, Benedek Lajos banktisztviselő és mások vesznek részt. Székelykeresztúrról Szentkirályi Kálmán szolgabíró, Török Tamás és Tolvaly Tibor biztos résztvevői az akadémiának s az eddigi és hosszúságos levelezések után nem lenne meglepetés, ha a kolozsvári klubokból is akadna. Jegyek a verseny színhelyén (Bpest-szálló) az alábbi árakon kaphatók: páholy 6 korona, személyjegy 2 K, diákjegy 50 fillér, karzati állóhely 40 fillér. Verseny után tánc.

— **Romlott takarmányrépamag.** A mult nyári és őszi szakadatlan esők okozták, hogy a legtöbb termelőhelyen nem bírták szárazon betakarítani, hanem ott csirázott ki a földjén. Az ilyen mag sohasem fog répát teremni, mert nagyobb részben ki sem kel s ami kevés még kicsirázik, az sem bír elég termőeréllyel, hogy rendes répát fejlesszen, hanem ujjnyi vékonyságú gyökeret fejleszhet csak. Ember- emlékezet óta még soha sem került annyi megbízhatatlan, gyengén csirázó és kevert répamag forgalomba, mint az idén. Gazdáink helyesen fognak cselekedni, ha a répamag beszerzése alkalmával a legszigorubb írásbeli jótállást követelik az eladó részéről csiraképesség és fajazonosság tekintetében. Ahol nem tartja a gazda szem előtt ezen óvatosságot, ott azt kockáztatja, hogy az állattartását katasztrófával határos bajok érhetik. Amint egyébiránt halljuk, a földmívelésügyi miniszterium szintén készül állást foglalni ez ügyben.

— **Tüzeset Szentkeresztbányán.** Lántzky Sándor örökösétől a szentkeresztbányai vasgyárt Kamner és Jekelius brassói vaske- reskedők birják bérletben. A gyártelepen az

elmult vasárnap veszedelmes tűz keletkezett. Hejnali 3 órakor a kőből épült, deszkával bélelt és kátránypapírral fedett szénraktár kigyuladt. Habár az oltáshoz azonnal hozzá kezdtek a csendőri járőrök ügybuzgó közreműködésével, este 7 óráig tartott a teljes lokalizálás. Az épületben 2000 és a szénben, mintegy 6000 K s így összesen 8000 K kár esett, amely a bécsi biztosító társaság útján megtérül. A tűz valószínűleg gondatlanságból származott.

— **500 cigaretta egy óra alatt.** Azok, akik töltik cigarettájukat s így jól ismerik a cigaretta csinálás unalmas és időtrábló voltát, bizonyára örömmel fogják a sorokat olvasni. Egy angol mechanikus elmés szerkezetű gépet talált fel, melynek segítségével 500 cigaretta hüvelyt lehet egy óra alatt megtölteni. A találmányra Radó Béláné kassai dohánytőzsdéje kapta meg az egyed- árusítási jogot. A gép ára 5 korona s kapható 2, 3 és 4-es számú nagyságban. A gyorstöltő cigarettagépet Radó Béláné dohánytőzsde tulajdonos (Kassa, Deák Ferenc utca 18.) utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett küldi szét.

Sport.

A sport-élet jelentősége.

II.

Ifjuságunk testnevelésének az „egyletieskedés” még temetője is lehetne, ha — és reméljük így fog történni — valami helyes irányu ujtás ezt a veszedelmet el nem hárítja.

Milyen ujtást várhatunk?

Várhatjuk és talán már nem is kell sokáig várunk az iskolai sportkörök megalakítását elrendelő miniszteri rendeletet.

Az ifjuság leglelkesebb barátai, akiknek ez nem passzió, hanem életcél, a tanárok is szívesen látják az ifjuság — mértékletes — sportolását.

Az ifjusági sportkörök megalakításának útjában nem áll senki és semmi s csak az ifjuságon múlik, hogy óhajítja-e vagy nem.

S vajjon van-e diák, aki ne akarná, hogy legyen hetenként két kellemes délutánja, hogy legyen hely, alkalom és mód testének edzésére?

Az egyesületek eleinte nehezen fogják nélkülözhetni leghálásabb publikumukat, a diákságot, de hát ugyan kérem már ott tartunk, hogy a legkicsinyesebb érzésen és önzésen nem tudunk felemelkedni? S utóvégre megnyugodhatnak ők is, mert hiszen csak természetes, hogy tanulmányaik elvégzésével kiképezett tagokat nyernek s nem kell (egy előkelő sportman szavait idézve) olyan tacs- kókkal bajlódni, kiknek még zsebkendő kel- lene.

Minálunk a jó vidéken pedig, ahol nincs egylet hál' Istennek (?) nem kell féltünk az ifjuságot az egyletieskedéstől. Sokkal nagyobb baj azonban, hogy itt a sporttal szemben teljes közönyt találkozzunk. Mert ha rendeznek is egy pár versenyt, ez még nem mutatja, hogy az egész ifjuságot megnyerték a sport részére. Ez csak azt mutatja, hogy egyes helyeken akadt a diákoknak egy-egy igaz barátjuk, aki buzdítja, vezeti őket s felvilágosítja, hogy joguk van erős, egészséges testtel élni és hogy a lélekápolás mellett nagy súlyt kell fektetni a testére is!

Az első és legfőbb föladat tehát az ifjuságot közönyéből fölrázni s ha ez meg lesz, akkor lehet reményünk reá, hogy föllobog- nak még az igaz, a tiszta sportélet fáklyái Transylvániában! (Folyt. köv.)

OLVASSUK és terjesszük a függetlenségi lapokat, ezek védik jogainkat, küzdenek a hazáért!

Betergh Bal

Zempléni Árpád

író, a Petőfi Társaság tagjának a következő művei kaphatók:

Uj versek (1893—1897). Negyedik kiadás. Budapest, 1898. Franke Pál bizománya. Terjedelme 8 iv; ára 1 K.

Válogatott versei. (1884—1892 1897.) Budapest, Franke Pál bizománya. Terjedelme 18 iv; ára füzve 2 K, diszkötésben 5 K.

Washington, Pályadíjnyertes óda 1906

Bosszú. Oszták hősi ének. A Kisfaludy-Társaság 1907. évi Buloyovszky-díjával jutalmazott kisebb elbeszélő költemény. Második kiadás; ára 1 K.

Istár és Gilgamesz. Babiloni rege. Budapest, 1910; ára 1 K.

Turáni Dalok. (1900—1910.) Mondai és történelmi hősenek. Budapest 1910. Terjedelme 16 iv; ára füzve 5 K, stilszerű diszkötésben 8 K.

Mindezek együttesen és külön-külön is megrendelhetők a szerzőnél (Budapest, IV. Bástya-u. 11. sz. alatt) a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett.

Kis emberek. Elbeszélések. Valtér Ernő kiadása. Budapest. 1899. Terjedelme 10 iv; ára 1 K.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz.
.. elad és saját költségén ..
.. párcelláz ..

Kovács Elek

ingatlan forgalmi irodája

Marosvásárhelyt.

Apaffy Mihály utca 2. szám.

Ugyanott több kisebb-nagyobb

.. birtok eladó. ..

Azonnal kiadó egy 75 holdas,

egy 300 holdas, egy 400 holdas

birtok *mezőgazdasági szeszgyár-*

ral, egy 700 és 1600 holdas

.. földbirtok. ..

Pénzt, bármely összegben,

betáblázásra legelőnyösebben

elhelyez, kölcsönügyleteket,

biztosításokat *gyorsan lebonyolít.*

Milliók

.. használják ..

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkás-
ság, göres és hörhurut ellen

a

KAISER-féle

mell-karamellakat

a „három fenyővel.”

6050 közjegyzőileg hitelesített

bizonyítvány orvosok és

magánzókól a biztos ered-

ményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon!

Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60

f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drog-

eriárakban, valamint: **ZSETKEY JÁNOS**

gyógyszerésznél Homoródszentmárton község.

Sok betegséget

elkerül, megelőz, s ha

a baj beütött,

otthon önmagán is segíthet az

ÉLET KÖNYVE

állandó házi orvos módszerével. —

Posta-utalvány szelvényén azonnal

rendelje meg. — Három koronaért

bérmentesen küldi a „Székely-

Udvarhely” 48-as politikai székely

újság kiadóhivatala Székelyudvar-

helyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

NE FELEDJE EL! Há-

rom koronaért önmaga

és családtagjai életét is

a haláltól megmentheti.

Hirdetmény.

Szegesvár városának kormányható-
ságilag engedélyezett

tenyésztés-állatvásár

folyó évi március hó 13-án fog az
uj marhavásártéren megtartatni.

A vásár alkalmával a város által
díjak 700 K összegben fognak ki-
osztatni.

Helypénsek vagy más díjak nem
szedetnek.

Díjakban csak azon Nagyküküllő
vármegyei tenyésztők részesíthetők,
kik bizonyítvánnyal igazolják, hogy
a díjazandó állat legalább három-
negyed év óta birtokukban van.

A városi tenyésztés-állatvásárral ka-
csolatosan a segesvári járási főszol-
gabíró külön hirdetménye szerint
járási tenyésztés-állatdíjazás is fog
megtartatni.

A marhavél feltétlenül elhozandó.

A vásár alkalmával községek és
földbirtokosok tenyésztés-állatokbani
szükségletüket fedezhetik.

Szegesvár, 1913. évi február hó.

A városi tanács.

Lakást keresek.

Szekelyudvarhelyt, lehetőleg a
Kossuth-utcában vagy közelében két
szoba, konyha és mellékhelyiségek-
ből álló lakást keresek március 1-
ére, esetleg április 24-től. Cím e
lap kiadóhivatalában.

Hirdetés

az üzlet lelke!
Hirdetés nélkül
nincs forgalom! HIRDESEN tehát
a „Székely-Udvarhely”-ben

Kiadó

azonnal Eötvös-utca 9.
sz. alatt emeleti csino-
san butorozott, kényelmes, 3 ablakos
utcai szoba; ugyanott szerényebb
igényűnek, esetleg magányos nőnek
udvari szoba, butorozva, vagy anélkül.

BOR!

Fernengel Gyula székely-
udvarhelyi bornagykeres-
kedőné

a legjobb minőségben, nagy válasz-
tékban és legelőnyösebb árak mel-
lett nagyban és kicsinyben kapható

Magyar Könyv- viteli Folyóirat.

Havi szaklap a számvitel ismeretek
fejlesztésére

Gyakorlati Könyvelő

rendes havi melléklettel. Az ipari
és kereskedelmi könyvitel megtanul-
ására, legújabb és legjobb módsze-
rek alapján. Szerkesztőség és kiadó-
hivatala Budapest, IX., Mester-utca
27. sz. Kérjen azonnalmutatvány-
számot, melyet ingyen küld a ki-
adóhivatal.

1732—913. tkvi.

Hirdetmény.

Zetelaka községre nézve az 1892.
XXIX. t.-c. értelmében a tényleges
birtokosok tulajdonjogának a telek-
könyvekbe való bejegyzése és a te-
lekkönyvi bejegyzések helyesbítése
iránti eljárás befejeztetve, ez azzal
a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886.
XXIX. t.-c. 15. és 17 §-ai alapján
ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII.
t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI.
t.-c. 15. § a) pontjában foglalt ki-
egészítéseit is, valamint az 1889:
XXXVIII. t.-c. 7. § a és az 1891.
XVI. t.-c. 15 § b) pontja alapján
történt törölések érvénytelenségét ki-
mutathatják, e végből törlési kere-
seteket hat hónap alatt vagyis az
1913. évi szeptember hó 5 napjáig
bezárólag telekkönyvi hatósághoz
nyújtsák be; mert ez ezen meg nem
hosszabbítható záros határidő eltelte
után indított törlési kereset annak
a harmadik személynek, aki időköz-
ben nyilvankönyvi jogot szerzett,
hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886:
XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak esé-
teiben — ideértve az utóbbi §-nak
az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6.
§ aiban foglalt kiegészítéseit is a
tényleges birtokos tulajdonjogának
bejegyzése ellenében ellentmondással
élni kívánnak, írásbeli ellentmondá-
saikat hat hónap alatt vagyis az
1913. évi szeptember 5-ik napjáig
bezárólag a tkvi hatósághoz nyúj-
tsák be, mert ezen meg nem hosszab-
bítható záros határidő letelte után
ellentmondásuk többé figyelembe
vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik az 1. és
2 pontban körülírt eseteken kívül
az eljárás és az ennek folyamán
történt bejegyzések által előbb nyert
nyilvankönyvi jogait bármely irány-
ban sértve vélik, ideértve azokat
is, akik a tulajdonjog arányának az
1889. XXXVIII. t.-c. 16 § a alapján
történt bejegyzését sérelmesnek ta-
lálják — e tekintetben felszólalásu-
kat tartalmazó kérvényüket a tkvi
hatósághoz hat hónap alatt, vagyis
1913. évi szeptember 5-ik
napjáig bezárólag a telekkönyvi ha-
tósághoz nyújtsák be, mert ezen
meg nem hosszabbítható záros ha-
táridő elmúltá után az említett be-
jegyzéseket csak a törvény rendes
útján és csak az időközben nyilvan-
könyvi jogokat szerzett harmadik
személyek jogainak sérelme nélkül
támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a
felek, akik a kiküldöttnek eredeti
okiratokat adtak át, hogy mennyiben
azokhoz egyszersmind másolatokat
is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag
benyújtanak, az eredetieket a tkv
hatóságnál át vehetik.

A kir. törvényszék, mint tkvi
hatóság.

Szekelyudvarhely, 1913. febr. 19

Mihály János s. k. kir. tszéki bíró

A kiadmány hitelül:

Dósa kir. tszéki telekkönyvvezető

Aspirin-Tabletták

(a közismert fájdalomcsillapító szer)

Hogy bizonyos legyen az ember, hogy csakugyan a
valódi Aspirin kápi, mindig Aspirin-Tabletta formában
kell, hogy kérje. Ezek eredeti csomagolásában, 1 éveseső
20 telgrammos tablettával K. 1.20-ért, kaphatók. Minden
egyes tabletán rajta van az Aspirin szó.

Fájdalomcsillapítók, F. Bayer & Co.
Elberfeld und Leverkusen
b. Mülheim am Rhein.

UNGVARY JÓZSEF

SZOLGÁLTATÓ ÉS GYOMOLGATÓ ISKOLÁBAN

CZEGLÉD (PESTMEGYE)

Nagyobb mennyiségű
Nemes gyümölcsfa-
csomót, bodzát, ümölcsöt,
vadonocok, Kerti sövényeket,
simát és gyökereket szőlőesszők
stb. kaphatók.
Tessék kimentő árjegyzéket kenni.

ÉRTESETÉS.

Üzlet átalakítás miatt

a raktáraimban levő összes férfi és nőidivatárucikkek, készruhák, cipők, fehérneműek,
kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalmu bevá-
sárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék
felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.